

N.C.P.G.R.

MEENSEL - KIEZEGEM '44

51^e Jaargang - 1^e Editie - Maart 2026

Winter 2025-2026

Deze sfeervolle foto in januari toont hoe de grafstenen op het erekerkhof van Meensel als symbolen van herinnering aan het verleden in harmonie opgaan in de witte sneeuwpracht van de natuur.

Nu het voorjaar stilaan zijn rechten herneemt, de dagen lengen en de winterkou achter ons ligt, willen wij iedereen die zijn/haar lidgeld voor dit jaar reeds betaalde en ons verder wil blijven steunen van harte bedanken. *Mocht het u ontgaan zijn om in te gaan op onze vraag tot steun, het is nog steeds mogelijk uw bijdrage/lidgeld (20 €) voor 2026 over te maken op ons gekende rekeningnummer (zie pag.2).*

Wij hopen u ook talrijk te mogen verwelkomen op onze activiteiten in 2026

Nationale Confederatie van Politieke Gevangenen en Rechthebbenden – Meensel-Kiezegem 1944 vzw
Zetel: Neckerspoelstraat 6 3391 Meensel-Kiezegem. Ondernemingsnummer 0464.494.594 RPR Leuven

Post Erkenningsnummer **P005656** – Afgiftekantoor Tielt-Winge
Verantwoordelijke uitgever : Vital Craeninckx, Leuvensesteenweg 168 3390 Tielt-Winge

Locatie: Museum44 Binkomstraat 1 3391 Meensel-Kiezezem

Je kan het museum bezoeken individueel of in groep mits reservatie via +32 16 36 50 55, reservaties@museum44.be of online via www.museum44.be.

Openingsuren: zaterdag en zondag van 10.00 uur tot 17.00 uur. Weekdagen mits reservatie. Feestdagen gesloten.

Contacteer ons gerust voor meer informatie, of kijk op onze website www.museum44.be

Tom Devos +32 487 73 70 02

Katrin Duerinckx +32 485 55 97 57

Marc Cauwbergs +32 478 92 70 26

Ronny Olemans +32 473 35 03 65

BESTUUR vzw **N.C.P.G.R Meensel-Kiezezem'44**

VITAL CRAENINCKX

Voorzitter

+32 16 63 46 23

+32 496 50 46 77

FREDDY DUERINCKX

Ondervoorzitter

+32 16 62 12 38

+32 479 69 97 88

BETTY VUCHELEN

Secretaris

+32 495 58 24 18

JOS LEMMENS

Penningmeester

+32 16 63 36 11

+32 477 45 67 36

WERKGROEPEN

HERDENKINGSCOMITE

Coördinator Vital Craeninckx

HERDENKINGSREIZEN

Coördinator Oktaaf Duerinckx

MUSEUM & TENTOONSTELLINGEN

Coördinator Marc Cauwbergs

REDACTIE

Vital Craeninckx, Oktaaf Duerinckx, Oscar Lauwens
& Katrin Duerinckx

BESTUURSLEDEN

Rita BROOS, Marc CAUWBERGS, René CAUWBERGS, Stefan CAUWBERGS, Viviane CAUWBERGS, Caroline COLEBUNDERS, Clara DE SMET, Tom DEVOS, Katrin DUERINCKX, Oktaaf DUERINCKX, Oscar LAUWENS, Tom LEMMENS, Ronny OLEMANS, Rudi PEETERS, Marcel REYNDERS, Melanie SCHOUTERS, Evrard VAN GOIDSENHOVEN, en Yvonne VANGILBERGEN

REKENINGNUMMER

Algemeen, Lidgelden & Donaties : - KBC – IBAN BE84 7340 3632 1859 – BIC KREDBEBB

Website: <https://www.meensel-kiezezem44.be/>

Woord vooraf

We zijn goed twee maanden ver in het nieuwe jaar 2026. Geen dag is er sedert nieuwjaar voorbijgegaan of in het journaal op televisie, op de radio of in de kranten gaat de aandacht steeds weer naar dezelfde excentrieke man uit de Verenigde Staten van Amerika: president Donald Trump. Bij het bekijken van zijn “showrijke” tussenkomsten over Oekraïne, Gaza, annexatie van Groenland enz... lijkt het alsof ik in een nieuw tijdperk ben beland, in een nieuwe wereld, een donkere versie van de toekomst die wij niet gewent hebben. Kind van het verzet, Ellen De Soete formuleert het als volgt:

“In deze wereld loopt een president rond die het morele noorden kwijt is, maar wél de macht heeft om de planeet in een andere richting te duwen. Zijn beslissingen over klimaat, oorlog en ongelijkheid laten diepe sporen na in levens van mensen die hij nooit zal ontmoeten, in landen waar hij nooit zal komen. Hij speelt met grenzen, verdragen en mensenlevens alsof het pionnen op een bord zijn, en telkens wanneer hij een zet doet, schuift de wereld weer een stukje verder richting chaos.

En dan is er ICE, die koude afkorting die staat voor systemen die mensen opjagen, opsluiten, wegduwen. Vergelijkbaar met de Gestapo, niet omdat alles hetzelfde is, maar omdat de angst en de logica erachter zo pijnlijk herkenbaar zijn: wie niet past in het plaatje, wie niet de “juiste” papieren, kleur of herkomst heeft, wordt een probleem dat moet worden verwijderd.

Ik denk aan de verhalen uit onze geschiedenis, van onze voorouders, aan het gevaar van normalisering, aan hoe snel een bureaucratie van controle kan uitgroeien tot een machine die mensen breekt...” einde citaat.

We staan aan de vooravond van een nieuwe lente. Toch is er hoop. Er zijn beslist nog mensen die opstaan en zeggen: tot hier en niet verder. Mensen die de giftige normaliteit van deze tijd doorbreken door samen een aanvaardbare norm te maken.

In het voorjaar van 1945 bleven vele families in het ongewisse over hun verdwenen en gedeporteerde familieleden. Pas toen ontdekten de geallieerden en Russische militairen de talrijke nazi vernietigings- en concentratiekampen in Duitsland, Polen, Tjechië, Oostenrijk, Frankrijk ... met tragisch nieuws voor vele families.

De reuzefoto op doek met de weduwen van Meensel-Kiezegem aan de Matteüskerk van Meensel is een sprekend symbool van de moed die al deze vrouwen destijds hebben opgebracht om de draad van een leven zonder man weer op te pikken. (zie foto hieronder)

Vital Craeninckx, voorzitter

• **Het Vredeslicht in Meensel-Kiezegem** - Katrin Duerinckx

Ook in 2025 mochten we in Meensel-Kiezegem het Vredeslicht ontvangen. Op 13 december werd de grote kaars met het vredeslicht onder begeleiding van talrijke wandelaars van Kiezegem naar Meensel gebracht. Deze stemmige fakkeltocht met vele kleine en grote lichtjes stond voor alles waarvoor het vredeslicht staat. Het vredeslicht wil mensen motiveren om op een eenvoudige en actieve manier warmte, vreugde, hoop, licht en hartelijkheid aan alle mensen door te geven. En wil eveneens een bijdrage leveren tot vrede, waar we in deze moeilijke en verwarrende tijden zoveel nood aan hebben. Maar waarin we zeker ook moeten kunnen stilstaan bij positieve en mooie gebeurtenissen die op ons levenspad komen. Het vredeslicht blijft een symbool van positiviteit, verbondenheid en hoop.

Na een kort gebedsmoment in de Sint-Pieterkerk van Kiezegem kwamen de wandelaars met het vredeslicht naar Meensel. Het luiden van de klokken van de Sint-Mattheüskerk kondigde hun aankomst aan. In de kerk was het sfeervol en gezellig. Er werden kerstliederen gezongen onder begeleiding van de harmonie, er waren warme en koude drankjes en er was soep. Natuurlijk waren er ook de gebruikelijke toespraken van diaken Luc Claeys en schepen Jan Loddewyckx en was er de overhandiging van het vredeslicht aan het gemeentebestuur van Tielt-Winge, aan de aanwezige verenigingen en burgers. Speciaal aan deze editie was de inzegening van het nieuwe Sint-Elooibeeld* dat Ofsar liet maken door Louis Pittomvils. (zie hieronder)

Ook nu ontvingen Vital Craeninckx, voorzitter van NCPGR Meensel-Kiezegem'44 en Marc Cauwbergs, directeur van Museum44 een vredeskaars, aangestoken aan het vredeslicht. En volgens de traditie werden deze twee vredeslichtjes geplaatst aan de kapel van het erekerkhof in Meensel en aan het herdenkingsmonument aan de kerk van Kiezegem. Zeker in deze tijd van het jaar mogen we de slachtoffers van de razzia's niet vergeten en moeten we onze dierbaren blijven herdenken en eren.

Met dit mooie evenement werd ook het werkingsjaar 2025 van Museum44 en NCPGR Meensel-Kiezegem afgesloten.

• **Sint Elooi - Geert Daenen**

Boven de dichtgemetselde noorderingang van de St-Mattheüskerk is een mooie nis in witte zandsteen. Daarin stond een lindenhouten St-Elooi beeldje (vermoedelijk 17de eeuw). Deze heilige werd vroeger in Meensel veel vereerd... in 1813 werd er zelfs de broederschap van St-Elooi opgericht.

De parochie hield daarom een viering op 1 december van elk jaar voor de "*bijzonderen patroon voor alle de ziektes der peerden en andere beesten*". Later werd dit uitgebreid met de wijding van paarden en allerlei landbouwalaam na de hoogmis.

Het originele beeld - verkocht in 1964 door de meid van pastoor Robert - bevindt zich in de kelders van Museum M, Leuven. In februari 2022 werd een eerste replica in de nis boven de noordermuur geplaatst. Dit was een kunststof 3D geprint beeld.

Een 2de replica - een eikenhouten St-Elooibeeld - is van de hand van Louis Pittomvils. Dit beeld werd plechtig ingehuldigd tijdens het parochiaal evenement ivm. het Vredeslicht op zaterdag 13 december 2025.

De vele wandelaars komen met het vredeslicht toe in Meensel

Marc Cauwbergs en Vital Craeninckx krijgen het Vredeslicht uit handen van diaken Luc Claeys (midden)

Diaken Luc Claeys zegent het nieuwe Sint Elooibeeld

Het vredeslicht werd geplaatst in de kapel aan het erekerkhof (L) en aan het monument in Kiezegem (R)

Kerstseer in de kerk van Meensel

Column: Achter de schermen van onze aanwezigheid bij de herdenkingsplechtigheid in Murat (Frankrijk-Auvergne: 20 tot 23 juni 2025) - Oscar Lauwens, bestuurslid NCPGR Meensel-Kiezegem'44

Murat is een klein stadje in de Cantal, een Frans departement in de regio Auvergne-Rhône-Alpes. Het middeleeuws stadje is gebouwd tegen de rotsen aan, de uitlopers van het Centraal Massief. De Keltische betekenis van Murat is dan ook "steile rots".

Maar wat heeft dit alles nu met ons te maken?

Net zoals Meensel-Kiezegem heeft ook Murat een zwaar oorlogsverleden.

Op 12 juni 1944 werden in Murat verschillende Duitse SS'ers (waaronder SS-Kapitein Geissler) en Franse collaborateurs onder vuur genomen en gedood nadat ze in een hinderlaag waren gelopen. De Duitse troepen keerden op 24 juni 1944 massaal terug en arresteerden als vergelding alle mannen in de stad. Zo werden 103 mannen opgepakt en gedeporteerd naar de concentratiekampen in Duitsland. Via het concentratiekamp van Neuengamme kwam het overgrote deel van de gevangenen in Bremen Farge (site van de Bunker Valentin) terecht. Van de 103 gedeporteerden zouden er 75 dit niet overleven.

Deze column heeft niet de pretentie van een reisverhaal van de herdenking in Murat (Frankrijk): daarvoor zorgt Katrin D. Wel een weergave van persoonlijke impressies en natuurlijk de "Petite Histoire" van de reis.

Laat ons beginnen met de heenreis. Waar houdt een mens zich zoal mee bezig tijdens een heenreis van ongeveer 900 km gedurende meer dan 10 uur? Katrin had de handen vol om haar auto op het juiste pad te houden: gelukkig nam Marc Cauwbergs zijn functie als co-pilot heel nauwgezet ter harte.

De achterbank, bevolkt door Freddy Duerinckx en ondergetekende, maakten van de gelegenheid gebruik om een aantal ernstige besprekingen te voeren.

Tijdens het eerste gedeelte kwam de duivensport uitgebreid ter sprake.

Zowel op de heen- als op de terugweg liep onze route langs wereldberoemde losplaatsen uit de duivenwereld: Lens, Laon, Reims, Troyes, Bourges, Orleans... Freddy D. verrijkte mijn kennis van de duivensport met heel wat bijzondere details. Zo leerde ik dat de plaatselijke duivenmelkers de exacte afstand van iedere losplaats tot aan hun duivenhok volstrekt zeker kennen. Noteer: hun hok, niet dat van hun geboort!

Vanzelfsprekend kwamen wielrennen en de wielersport nog uitgebreid aan bod met de TDF in het achterhoofd! De verwijzing naar plaatsnamen als Rodez riep bij ons, notoire wielersportliefhebbers en -kenners, herinneringen op aan de glorieuze Belgische ritzege van Greg Van Avermaet in een krachtsprint bergop tegen de toen onklopbare Peter Sagan. (13^e rit 2015).

Maar de hoofdmoot in dit wielersportstuk bleef natuurlijk voorbehouden aan Eddy Merckx. Zijn totaal aan rit - (34) en touroverwinningen (5) hoeft geen verdere uitleg: natuurlijk niet!! Ook de passage in Blois, waar Eddy M. in september 1969 tijdens een dernywedstrijd op de piste zwaar ten val kwam maakte diepe indruk.. Deze val had een negatieve invloed op de rest van zijn wielersportloopbaan. Voor meer uitleg altijd welkom bij Jef Pittomvils.

Na een lange autotrip met de nodige pi(t)(s)stops en een vervelende file tussen Clermont-Ferrand en Murat bereikten wij omstreeks 19u40 het marktplein van Murat.

Marc Hivernat en zijn partner Patrice verwelkomden ons samen met Mark Van den Driessche (voorzitter van de Amicale Neuengamme) en zijn vrouw Rita. Een lekker terrasje en een koele verfrissing waren meer dan welkom. Een halfuurtje later arriveerde Rudi Beeken met Jos Lemmens.

De verrassing kwam wat later: een ontvangst ten huize van een fijn koppel samen met heel wat medewerkers en derde graad nazaten van de slachtoffers uit Murat. Gezellige kennismakingsbabbels en een lekker stukje pizza vormden de perfecte afsluiter van een vermoeiende dag. Een verblijf op 1000 meter hoogte zorgde voor een verkwikkende nachtrust.

Voor het zaterdagprogramma met de volledige herdenkingsplechtigheid, de daaropvolgende receptie, het beklijvende bezoek aan het museum “Mémorial des Déportés” en het Ronde Tafelgesprek tijdens de late namiddag verwijs ik graag door naar verslag van Katrin Duerinckx in de nieuwsbrief van september 2025. Een alinea in verband met de huldinging aan het departementaal monument wil ik toch uit haar verslag lichten. Ik citeer: *‘Zowel Mark Van den Driessche als Freddy Duerinckx hielden er een speech. En het feit dat ze beiden hun toespraak in het Frans hielden, werd zeer geapprecieerd. Ze kregen dan ook als enige een applaus voor hun treffende woorden en hun woorden van verbondenheid met Murat.’*

De beste wijn werd echter pas ’s avonds opgediend. Marc en Patrice vergastten ons in hun grote tuin op 1000m hoogte samen met de Duitse delegatie uit Bremen en heel wat medewerkers aan de herdenking in Murat op een bescheiden maar lekker koud buffet.

Het zomerse weer, het prachtige zicht op het avondlijke Murat en de Franse wijn zorgden voor een ontspannen en gezellige sfeer en heel wat boeiende en vriendschappelijke gesprekken. Later op de avond stal Rudi Beeken de show met een eerder nachtelijke sectie als DJ en dit in aangepaste kledij. Toegegeven, dit heb ik ook maar ‘Van horen zeggen’!!

De 2de hoofdschotel kregen wij op zondag aangeboden: een toeristische kennismaking met Murat en de Auvergne. Met de wagen beklommen wij de Puy Marie, een 1783 hoge col, bekend uit de TdF. Onderweg genoten wij van een lekkere lunch met streekspecialiteiten. Op de top kregen wij een prachtig uitzicht op de hele streek met o.a. heel wat vulkanisch gebergte in de wijde omgeving. En natuurlijk maakten Rudi en Jos Lemmens ons attent op een schaars geklede vrouwelijke en roodverbrande ‘lange-afstands-wandelaarster’, die wat lager passeerde. Met een bang hartje vatte Katrin de afdaling van de Puy Marie aan. Onnodig want als een volleerde sportbestuurder daalde zij gezwind richting dal. Richting Salers passeerden wij een hotel, dat bij Freddy mooie herinneringen oproept. Een paar jaar geleden verbleef hij hier met zijn echtgenote Claire tijdens een leuke wandelvakantie.

Derhalve kon een bezoekje aan het pittoreske dorpje Salers niet ontbreken. De regio is zeker bekend om de robuuste Salers-koeien, die grazen op de mineraalrijke vulkanische almen. Ik wil u de benaming van dit koeienras uit de mond van veearts Piet De Meuter, schoonzoon van Freddy niet onthouden: het zijn ‘hoeren van koeien’! Je wilt ze inderdaad niet tijdens de nacht ontmoeten! Maar hun smaakvolle melk resulteert in een rauwmelkse ‘Salers-kaas’. En wat dacht u: sommige medereigers lieten zich verleiden om een blok van die kaas te kopen en mee naar huis te nemen.

Terug in Murat bedankten wij onze gulle gastheren met een lekker ‘laatste avondmaal’.

Na een laatste verkwikkende nachtrust namen wij met spijt in het hart afscheid van Marc Hivernat en zijn vriend Patrice. Met een warm hart vatten wij de lange terugreis aan.

De hartelijkheid en gastvrijheid van de mensen, de indrukwekkende herdenking en de kennismaking met een prachtige streek liet op mij en mijn reisgenoten een diepe indruk na. Vooral het gevoel dat wij heel wat nieuwe vrienden maakten zal mij bijblijven.

Bovendien betekende het voor mij een eerste en indrukwekkende ervaring als lid van een delegatie van NCPGR Meensel-Kiezegem⁴⁴.

Derhalve gaat mijn dank naar onze chauffeur Katrin, die ons de ganse tijd veilig vervoerde; aan Freddy en Marc, mijn autogezelschap; aan het onafscheidelijke duo Jos Lemmens en Rudi Beeken, die met momenten voor de humoristische noot zorgden;

Aan Mark en Rita Van Driessche, voorzitter van de ‘Amicale’ voor een prettige eerste kennismaking.

Bij een tegenbezoek van een delegatie uit Murat in de toekomst beloof ik nu al dat ik mijn beste beentje zal voorzetten.

Programma 27ste herdenkingsreis naar Noord-Duitsland

We gaan zoals gewoonlijk vier dagen op reis naar Neuengamme bij Hamburg en Noord-Duitse concentratiekampen. Hieronder het voorlopige programma. Dit is nog onderhevig aan wijzigingen.

- **Donderdag 27 augustus 2026**
  - Vertrek in Meensel-Kiezezem
  - Bezoek aan Esterwegen
  - Bezoek aan Bremen Farge - Bunker Valentin
  - Bezoek aan Bremen Blumenthal - Bahrsplate
  - Overnachten in Prize, Bremen City
- **Vrijdag 28 augustus 2026**
  - Bezoek aan Bremen - Osterholzer Friedhof
  - Bezoek aan Bremen - Schutzenhof
  - Bezoek aan Bergen-Belsen
  - Overnachten in Prize, Hamburg City
- **Zaterdag 29 augustus 2026**
  - Bezoek aan Neuengamme
  - Bezoek aan Hamburg Stadscentrum
  - Overnachten in Prize, Hamburg City
- **Zondag 30 augustus 2026**
  - Bezoek aan Wöbbelin
  - Bezoek aan Ludwigslust
  - Bezoek aan Salzgitter-Drütte
  - Aankomst in Meensel-Kiezezem

We kregen al enkele malen de vraag naar de plaatsen die we bezoeken en waar onze dorpsgenoten zijn omgekomen of slavenarbeid hebben verricht.

Sommigen wilden er zelf bij deelname eer betuigen door eigen bloemen of teksten. (de familie Cauwbergs doet dit elke herdenkingsreis aan het crematorium van Neuengamme). Anderen wilden mogelijk een aandenken meegeven met de reizigers, om toch zo eer te betuigen. Daarom vermelden we hier voor deze maal de namen van de slachtoffers die er hebben gewerkt of er zijn gestorven. Indien er vragen zijn kunnen belanghebbenden terecht bij de inrichters van de reis: Caroline Colebunders, Tom Devos, Oktaaf Duerinckx, Vital Craeninckx of Clara De Smet.

° Op **donderdag 27 augustus 2026** passeren we in Esterwegen (hier denken we aan degenen die in de Emslanden omgekomen zijn: I Börgermoor, II Aschendorfermoor, III Rhede-Brual, IV Walchum, V Neusustrum, VI OberlOp dondangen, VII Esterwegen VIII Wesuwe, IX Versen (Jos Natens, Octaaf Natens, Romain Morren, Frans Pasteys), X Fullen, XI Groß Hesepe, XII Dalum, XIII Wietmarschen,, XIV Bathorn, XV Alexisdorf. Daarna rijden we door naar Farge. Aan de Valentin-duikboot bunker werkten Frans Vangilbergen en Frans Trompet .

° Op **vrijdag 28 augustus 2026** komen we in Bremen op het Österholzer -kerkhof. (Edward Van Goidsenhoven, Guillaume Van Hellemont, Richard Hendrickx, Octaaf Janssens, René Janssens, Emiel Reynders). Dan naar Blumenthal waar Jozef Boesmans, Jozef Bruers, Marcel De Bruyn, René Natens, Herman Vandegaer, Pypen Jules, Kamiel Robeyns, (ook Gustaaf Dereze en Georges Swinnen) het leven lieten. Dan naar Schutzenhof waar René Janssens, Emiel Reynders, Edward Van Goidsenhoven en Guillaume Van Hellemont overleden. In Bergen - Belsen stierf Jef Pittomvils en mogelijk ook Edward Blenkinsop.

° **Zaterdag 29 augustus 2026** is de traditionele Neuengamme dag en kan iedereen eer betuigen aan de kennissen en/of familieleden die hier geleden hebben.

In memoriam Frans Van Goidsenhoven

Frans werd Geboren in Tienen op 3 september 1951 en is overleden in ZOL Sint-Jan in Genk op 14 januari 2026. Frans was steunend lid van NCPGR Meensel-Kiezegegem'44

In Augustus hadden we nog samen prettige babbels tijdens de reis naar Normandië. De hechte groep van "Van Goidsenhoven" verzamelde toen op de achterbank van de Lindencars. Het was opvallend hoe deze medereizigers een ketting vormden en positief zo een reis mee beïnvloedden. Wanneer we vernamen dat Frans in januari overleden was, gaf dat wel een schok. De babbels aan de toeg in Chateau du Baffy met hem zaten er nog duidelijk in. Het typische charisma van deze "clan" was zonder druk ook bepalend voor zo een belevenis.

Vrijblijvend, maar nooit kwetsend, straalde Frans zo een positiviteit uit die ongemerkt de sfeer in de groep mee opbouwde. De VG-keten mist nu wel een schakel, doch zal er sterk uitkomen door de geest van Frans in ere te houden. We hadden nochtans afgesproken meer samen van onze reizen te profiteren. Frans blijft in onze gedachten en plaatsen we bij de andere aimabele VG's die ons verlieten. Samen met o.a. Jef, Magda en Marcel blijft hij ons mee inspireren en heeft een blijvende invloed op ons streven en de onze doelstelling: "Als we 't vergeten begint het opnieuw." Vaarwel Frans en blijf ons mee met die VG's van hierboven steunen.

Aan het beeld "De Wanhoop" in Neuengamme tijdens de herdenkingsreis van 2024.

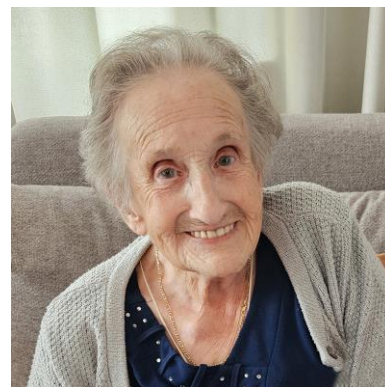
Vlnr. Frans V.G. , zijn broer Jan en uiterst rechts hun kozijn Jean-Paul.

In memoriam Georgette Lowies

Georgette is geboren te Meensel-Kiezegegem op 13 september 1936 en overleden te Leuven op 11 februari 2026

Zij is de dochter van politieke gevangene Emiel Lowies die omkwam in het concentratiekamp van Neuengamme.

Zij was jarenlang trouw lid van NCPGR Meensel-Kiezegegem'44

Nog 22 Struikelstenen in Meensel-Kiezegem voor de slachtoffers van de razzia's van augustus 1944 .

Op 27 april 2024 plaatste Gunter Demnig de eerste struikelsteen in de Binkomstraat in Meensel-Kiezegem voor burgemeester Remy Morren.

Op 2 augustus 2025 werden er in Meensel-Kiezegem nog 26 Struikelstenen bij geplaatst.

Dit jaar mogen we op 9 mei hier nog 22 Struikelstenen aan toevoegen.

De eerste steen wordt om 14 uur onthuld in de Tieltstraat 14 te Kiezegem voor Petrus Van Der Meeren en daarna ook in de Tieltstraat 18 voor Jules Pypen.

Vervolgens in de Binkomstraat te Meensel op nummer 65 voor Louis Claes en nummer 43 voor Justinus Pasteyns.

In de Attenrodestraat nummers 8, 9, 20 en 28 voor Rene Vital Craeninckx, Rene Janssens, Frans Wouters en Jozef Claes.

Dan in de Heibosstraat 42 voor Marcel Trompet en aan huisnummer 48 voor Maria Rentiers, Rene Rasschaert en Jozef Rasschaert.

In de Wersbeekstraat onthullen we Struikelstenen voor Louis en Adolf Hendrickx aan huisnummer 34, vervolgens voor Richard Hendrickx op nummer 39 en Kamiel Robeyns op nummer 63. Ter hoogte van nummer 76 worden stenen onthuld voor Herman en Jozef Van de Gaer.

Van hier gaan we even de gemeentegrens over naar Bekkevoort - Muggenberg in de Meenselstraat 3 waar Ferdinand Laevers werd opgepakt op 11 augustus tijdens de razzia en samen met de slachtoffers van Meensel-Kiezegem gedeporteerd.

De (voorlopig?) laatste Struikelstenen worden onthuld in de Binkomstraat nummers 6 en 8 voor Albert Loddewijkx en Henri Goyens en op nummer 10 voor August Craeninckx.

Na de laatste onthulling biedt N.C.P.G.R. Meensel-Kiezegem 44 omstreeks 16 uur 30 een drankje aan in de museumtuin.

De onthullingen gebeuren in aanwezigheid van en door de familie van de slachtoffers. Indien gewenst kan je het ganse traject per fiets of met de auto volgen of op de diverse locaties bij de onthullingen aanwezig zijn.

Met deze 48+1 (Laevers, Muggenberg-Bekkevoort) kleine monumenten in Meensel-Kiezegem versterken we de ketting van verbondenheid in ons dorp en blijven we onze slachtoffers van zinloos geweld, blinde haat en extremisme herdenken.

Dankzij de financiële steun van enkelen en van N.C.P.G.R.Nationaal hebben we voor zeven gedeporteerde dorpsgenoten tussen 17 en 22 jaar die geen nakomelingen of erfgenamen hebben en in een concentratiekamp vermoord werden een struikelsteen kunnen plaatsen.

Voor bijkomende informatie over het "Struikelstenenproject Razzia's Meensel-Kiezegem augustus 44":

Freddy Duerinckx , Coördinator Struikelstenenproject N.C.P.G.R. Meensel-Kiezegem 44.

freddy_duerinckx@hotmail.com. 0032 479 69 97 88

De Onvergetelijke 90-jarige Muskietier : René "Tops" Cauwbergs /Porthos

De Hagelandse Muskietiers uit Meensel-Kiezegegem hebben met René een negentigjarige strijder. Van in hun jonge jaren (in de jaren 40/50) waren zij al klaar om hun gemeenschappelijk verleden samen in herinnering te brengen. Het duurde tot in de jaren 90 toen ze elkaar terugvonden en samen hun schouders zetten onder het project " Stichting Meensel-Kiezegegem'44". Het werden, zoals in de boeken van Dumas, onafscheidelijke vrienden met dezelfde intenties.

Guido Hendrickx (Guy van de Mister)/Athos werd de eerste muskietier en was de oudste en meest mysterieuze van de groep. Hij straalde (zoals bij Dumas) een nobele en melancholische sfeer uit. Hij had een opdracht van zijn vader en werkte onverdroten om deze taak uit zijn verleden, die hem tekende, mee te realiseren. We hebben hem al enkele jaren gemist, maar zijn geest blijft bij de twee resterende dorpsgenoten aanwezig.

René Cauwbergs (Né Tops)/Porthos, onze tweede muskietier, is overrijverig en zoals de figuur uit de roman ook een trouwe vriend en een geduchte vechter voor recht en waarheid. Hij zag de problemen bij de opdrachten voor zijn kompanen en had een speciale flair om ze ook op te lossen. (Hier moeten we gewoon vermelden dat de praktische kanten bij de opnamen van onze film allemaal door René werden opgevangen. Zonder de realiteitszin en organisatietalent van onze Porthos zou er geen sprake geweest zijn van de film).

De derde Hagelandse muskietier, Oktaaf/ Aramis, is een complexe figuur. Hij balanceert tussen zijn ambities, die hem soms overweldigden en met een gevoel voor strategie en koppigheid vervolledigt hij het drietal dat nu met twee nog altijd duwt waar ze kunnen om ons primordiaal doel te bereiken: het verleden niet vergeten en belangeloos iedereen die hier achter staan met raad en daad te helpen.

Onze negentiger is verbaasd-gelukkig dat er nu door jongeren zo hard wordt aan gesleurd. De vele reizen, waar hij bijna steeds een leidende functie had, de film, het museum ... overal stond René paraat. Als over deze belevenissen wordt gepraat komt hij altijd terug op het ongelooflijke traject dat we hebben afgelegd. Duidelijk naar de jongere "wroeters" toe laat hij weten dat het vooral de tegenkanting en het weinig aanvaarden van nieuwe gedachten ons stimuleerden. Met die Hagelandse koppigheid zijn de muskietiers met hun aanhang zover geraakt. Het is dan ook niet te verwonderen dat ze eretitels kregen zowel in Bremen als in Hamburg. René was vooral gesteund door de woorden van voormalig directeur Garbe van het KZ Neuengamme in het boek van Raimond Gaebelein "Begegnung ohne Rückkehr" (Ontmoeting zonder Terugkeer) over de zaak Meensel-Kiezegegem, die hij als nawoord schreef: "Als de afgevaardigden van de "Stichting Meensel-Kiezegegem'44 ons in juli 1998 de eerste maal bezochten in het KZ-Neuengamme, waren wij radeloos. Ik moet bekennen dat wij, ondanks ontelbare documenten in ons Archief en de vele door ons gepubliceerde boeken over de geschiedenis van KZ Neuengamme niets, maar dan ook helemaal niets wisten van de op 1 en 11 augustus 1944 door Duitse Nazis en collaborateurs in Meensel-Kiezegegem uitgevoerde razzia's, niets wisten over de deportatie van 68 mannen naar Neuengamme en Bremen, van deze er 63 gedurende hun halfjaar gevangenschap ellendig omgebracht werden.

Het was ook aan het initiatief van die Stichting te danken dat op 29 augustus 1998 in het KZ- Herdenkingsplaats Neuengamme ter ere van de vermoorde inwoners en hun moeders en weduwen dat de pijn en angst indrukwekkend in Kunstvorm in beeld werd weergegeven "De Wanhoop" door May Claerhout. Tijdens een grote plechtigheid met vele Belgische gasten werd dat beeld ingewijd." Deze woorden waren voor René en de medewerkers de grootste beloning in jaren en deden de weerstand en tegenkantingen van sommigen in het niet verdwijnen.

Wij hopen nog lang te kunnen medewerken met de twee musketiers, want er staat een groep klaar die al bewezen heeft op het juiste spoor te zitten en het respect op te brengen voor de harde werkers van bij het begin. Ten andere de twee Musketiers hebben al jaren een D'Artagnan in 't zicht. In het beroemde werk was deze vierde musketier, jonge held, ambitieuze Gasconjer/Hagelander die ernaar streeft zich bij hen aan te sluiten. Dat was ook wat wij de eerste jaren van onze werking zagen in deze jonge "tops-Tom" : moed, loyaliteit en kameraadschap, vol vuur en ambitie, soms te impulsief en zelfs roekeloos. Zo zijn ook de andere musketiers: Allen voor één/ Eén voor allen!

Hij is samen met zijn museum- medewerkers en het bestuur van NCPGR Meensel-Kiezegeg de goed-gevoel-brenger en stimulans die de musketiers Porthos/ René Tops en Aramis/ Oktaaf van Peire met een gerust gemoed naar de toekomst laten kijken.

Danke Musketiers en proficiat René.

Twee musketiers, Guy Hendrickx (L) en René (R) op wandel tijdens de herdenking op 11 augustus 2024.

René blaast de kaarsjes uit op de reuze verjaardagstaart.

Toen waren ze nog met drie. Vlnr. Oktaaf, Guy en René

Het verhaal van en verteld door Jozef Craeninckx (° 1928), het laatste slachtoffer van de razzia's in Meensel-Kiezezem. Hij overleed op 26 september 2024.

Deel 1 : Van Meensel-Kiezezem tot Sint Gillis, Brussel

Thuis, op de boerderij, waren wij met zijn zessen: (foto rechts). Vader, moeder en vier zonen, twee tweelingen. Mijn oudste broers waren 22 en moesten steeds alert blijven. Zij hadden van de bezetter een oproep gekregen om in Duitsland te gaan werken. Dit werd echter zonder meer genegeerd. Zij bleven werken op de boerderij waar een veilige schuilplaats werd ingericht die vlug bereikbaar was. Grote problemen bracht dat niet met zich mee daar onze hoeve zich buiten de dorpskern bevond en aldus minder interessant leek voor 'pottenkijkers'.

Het gezin tijdens de oorlog: vlnr. Louis, Frans, Vital, Delphine, Jozef en Armand

Vader was een sociaal mens. In de streek waren veel vluchtelingen, Russische krijgsgevangenen die in de mijn werkten in Limburg, weerstanders die voor de Duitsers op de vlucht waren en die zich kwamen verstoppen in de bossen. Maar die mensen hadden honger en moesten ergens eten gaan halen. Zo kwamen ze terecht op plaatsen waar voedsel te vinden was, namelijk op de boerderijen. Mijn vader heeft als rechtgeaard man die mensen geholpen.

In de voormiddag van 11 augustus kwamen twee "zwarten" onverwacht het erf op. Moeder was in de keuken bezig. Mijn broer en ikzelf staken haar een handje toe. Het was immers zomervakantie. Wij liepen school in Tienen. Onze waakhond Mirsa kwam blaffend aangelopen en kreeg onmiddellijk twee revolvers op zich gericht. Verontrust riep moeder de twee kerels toe dat ze hier niet met bandieten te maken hadden. De twee gewapende mannen waren wellicht zoals de andere deelnemers aan de razzia, gewaarschuwd voor mogelijke acties van gewapende partizanen.

"Wij moeten alle mannen tot 65 jaar voor identiteitscontrole meenemen naar de meisjesschool" zei één van hen. Vader was inmiddels naar binnen gekomen en keek even verwonderd en met vragende blik naar de ongewenste bezoekers. Hij was 51 jaar oud. Naar zijn leeftijd werd niet gevraagd, hij viel duidelijk in de bedoelde leeftijdscategorie. "En die twee jongemannen daar" vroeg de andere. "Hoe oud zijn die?" Moeder antwoordde: "16 jaar geworden in mei".

"Die moeten ook mee" zei de eerste weer ". Iedereen van 16 tot 65 wordt gecontroleerd ". Moeder trachtte haar zonen thuis te houden en vader vrij te pleiten van alle schuld. Het mocht niet baten. "Ge moet niet bang zijn, als ze onschuldig zijn zullen ze tegen de middag wel terug thuis zijn" merkte één van die "zwarten" op. Met zijn drieën zijn wij dan ongeboeid met die mannen van het erf gestapt.

Wij waren al opgelucht dat wij samen waren en met vader konden meegaan. Er viel zeker iets te beleven en zo'n avontuur, met vader erbij, zou wel goed komen, dachten wij.

Op weg naar de school, amper één kilometer ver, zagen wij nog verschillende zwarten in actie. Tussen ons vijftal was de sfeer al bij al gemoedelijk; vader mocht zelfs even naar de buurtwinkel om een puntzak tabak.

In de meisjesschool was al veel volk samengedreven en wij bemerkten daar een ongewone bedrijvigheid. Midden op de speelplaats lagen wapens kriskras op een hoop gegooid. Wij werden binnengeleid in een klaslokaal waar een Duitse SS-er achter een lessenaar onze identiteitspapieren inkeek. Wij hadden gemerkt dat sommigen na die controle de school langs de achtertuin mochten verlaten. Voor ons was dit echter niet weggelegd. Inmiddels was er op de koer voor de ingangdeur van de zustervertrekken commotie ontstaan. Twee verzetsmensen uit Meensel die eerder waren opgepakt, werden tussen twee gemaskerde zwarten opgesteld. Iedereen kende die twee mensen. Na hun aanhouding werden zij onmenselijk zwaar toegetakeld en werden daar als ware wrakken tentoon gesteld.

Eén voor één moesten wij voor die vierschaar aantreden. Met vader voor ons schoven wij aan in een lange rij. Naarmate onze beurt naderde werd het ons steeds duidelijker wat er te gebeuren stond. De twee toegetakelde verzetslieden hadden als opdracht aan te duiden wie het verzet had gesteund. Op de vraag van één van die gemaskerden “heeft deze steun verleend” konden die twee slechts “ja” knikken of “neen” schudden. Wie een “neen” kreeg werd zonder hinder weer vrijgelaten. Voor een “ja” begon als het ware een martelgang op de knieën met kaarsrechte rug tegen de schoolmuur. Een pijnlijke kwelling. Ons vader kreeg zonder de minste aarzeling een “ja”. Waarschijnlijk omdat hij wel eens voedsel had gegeven aan ondergedoken verzetslui. Als ‘zonen van...’ ondergingen wij hetzelfde lot als vader: tegen de muur wachten op wat komen zou.

Wij werden met vrachtwagens naar Leuven gebracht en tot 14 augustus opgesloten in de centrale gevangenis. Soms met acht tot negen in één cel. Even leek het erop dat de gevangenis van Leuven volledig door inwoners van Meensel-Kiezegem was bezet. Vader was er, de burgemeester, de onderwijzer en de veldwachter. Allemaal mensen waar wij om uiteenlopende redenen naar opkeken en waaruit wij concludeerden dat alles wel goed zou komen. Vervolgens werden wij naar Brussel gereden in gesloten vrachtwagens. Opeen geperst als haringen zaten wij die hele reis op de knieën. Spreken was verboden. De strafuitvoering was duidelijk begonnen. In Brussel werden wij verzameld op de binnenkoer van een appartementsgebouw op de Louizalaan. Een klein burgermanneling bewaakte ons met stengun in de hand en een beduimelde vilthoed op zijn kop. Het was bloedheet. Onze niet te lessen dorst was een verstikkende kwelling. De sfeer in de groep was bedrukt: wij bevonden ons niet langer op vertrouwd terrein. De hitte van de namiddagzon lokte enkele gestapomeiden naar de open balkons. In schaarse strandkledij genoten zij van het zomers weer. Nooit voorheen hadden wij zoveel vrouwelijk bloot samen gezien.... Aan de groep verdoemden beneden werd geen enkele blik gegund. Na een kort oponthoud werden we naar de gevangenis van Sint-Gillis vervoerd. In de centrale gang werden wij samengedreven door dreigende SS-ers. Opvallend was dat daar veel vlaamssprekenden bij waren. Al vlug drong het tot ons door dat de verblijfplaatsen zouden worden toegewezen. Namen werden afgeroepen en celnummers vermeld. Wij bleven als het ware aan vader gekleefd. Wij wilden hem niet kwijtspelen. Dit moet voor hem een verschrikkelijk zware situatie zijn geweest om samen met twee zonen te worden aangehouden. Hij zal zich meer dan ooit voorheen verantwoordelijk hebben gevoeld als vader.

Vergeet niet dat zestienjarigen van toen niet dezelfde rijpheid of ondervinding hadden van een hedendaagse tiener. Voor ons was vader de rots in de branding. Toen één van de SS-ers hoorde dat vader ons iets toefluisterde brulde hij: “Zwijgen”! Hij sloeg vader met een krachtige vuistslag in de nek. Vader viel net niet. De sterke man, een rots waarop ik nog nooit had zien slaan, begaf. Een wereld is toen ingestort en zou nooit meer dezelfde worden.

Dit was voor mij het laatste beeld van mijn vader... Hij zou later sterven in KZ Neuengamme op 16 november '44.

Achteraf beschouwd is de oorlog voor ons op dat ogenblik pas echt begonnen.

Wordt vervolgd.

Helden van het Verzet: Gewone mensen. Buitengewoon verzet.

De nieuwjaarsreceptie van de Helden van het Verzet ging dit jaar door op 8 februari in hun kantoren in “Het huis van de mens” te Brussel. Gezien de connectie met deze organisatie en hun gedachtengoed was er ook nu weer een delegatie van Meensel-Kiezegem aanwezig. Naast de toespraken van hun voorzitter Caroline Copers en van oprichter Danny Neudt werd er ook een zeer interessante lezing gegeven door Vincent Scheltiens Ortigosa over “Onvoltooid verzet. Spanje en Europa, 1936-2026”.

Met een nieuw logo en een oproep voor de Heldenweek (2 en 8 mei 2026) willen de Helden van het verzet er ook dit jaar weer volop invliegen. Ook met Museum44 hebben we ons geëngageerd voor de Heldenweek. Meer nieuws hierover volgt nog...

Katrin Duerinckx

Delegatie Meensel-kiezegem samen met vlnr Kristof Van Mierop (Belgische Vriendenkring Neuengamme), Katrin Duerinckx, Danny Neudt (Helden van het verzet), Hilde Vivijs (Vriendenkring De zwarte Hand), Marc Cauwbergs en Rudi Beeken

Herdenking Pierre De Tollenaere in Anderlecht.

Op 13 december 2025 ging in Anderlecht de herdenkingsplechtigheid “Pierre De Tollenaere” door. Deze plechtigheid waar niet alleen Pierre de Tollenaere herdacht wordt, maar ook alle in KZ Neuengamme opgehangen of geëxecuteerde Belgen, wordt jaarlijks door de Belgische Vriendenkring Neuengamme in samenwerking met het gemeentebestuur van Anderlecht georganiseerd. Aan het gedenkteken op het Pierre De Tollenaere Plein wordt steeds een korte plechtigheid met een bloemenhulde gehouden.

Deze plechtigheid wordt steeds rond 10 december gehouden daar Pierre De Tollenaere op 10 december 1944 op de appelplaats van KZ Neuengamme werd opgehangen. Hij was lid van het Belgische Solidariteits- en Verzetscomité en werd wegens gepleegde sabotage bij het lassen van torpedos veroordeeld door kampcommandant Max Pauly. Al de Belgen in KZ Neuengamme moesten deze ophanging bijwonen. In die periode waren ook veel van de gedeporteerden van Meensel-Kiezegem aanwezig in KZ Neuengamme. Pierre, geboren in Anderlecht, werd op 22 juli 1941 samen met 255 andere Belgen op het eerste Belgische transport naar een concentratiekamp gezet. Twee dagen later kwam hij aan in KZ Neuengamme (NG 6279). Van NCPGR Meensel-Kiezegem waren Jos Lemmens en Katrin Duerinckx aanwezig. NCPGR Nationaal werd vertegenwoordigd door de voorzitter Edmond Eycken.

Katrin Duerinckx

Het monument van Pierre de Tollenaere in Anderlecht.